

Гуфторҳои

Мансури Ҳошими Хуросонӣ

Пойгоҳи иттилоърасонии дафтари ҳифз ва наشري осори Мансури Ҳошими Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло

Коди гуфтор: 8

Муқаддамот

Хуччат

**Халифаи Худованд дар замин
Зарурати халифаи Худованд дар замин**

ва

**Ривоёти расида аз халифаи Худованд
дар замин**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Дувоздах гуфтор аз он ҳазрат дар бораи инки хуччат, китоби Худованд ва халифаи ӯ дар замин аст; На раъй ва на ривоят.

1. أَخْبَرَنَا وَليدُ بْنُ مُحَمَّدِ السَّجِسْتَانِيِّ، قال: سَمِعْتُ المَنْصُورَ الهاشميَّ الخراسانيَّ يَقُولُ: فَرِيقانِ أَفْسَدَا عَلَى النَّاسِ دِينَهُمْ: أَهْلُ الرَّأْيِ وَأَهْلُ الْحَدِيثِ! قُلْتُ: أَمَا أَهْلُ الرَّأْيِ فَقَدْ عَلِمْتُتُ فَمَا بَالُ أَهْلِ الْحَدِيثِ؟! قال: إِنَّهُمْ حَدَّثُوا بِأَحَادِيثَ مَكْذُوبَةٍ زَعَمُوا أَنَّهَا صَحِيحَةٌ وَجَعَلُوهَا مِنَ الدِّينِ وَ ما افْتَرَى عَلَى اللَّهِ وَ رَسُولِهِ فَرِيقٌ مِثْلَ ما افْتَرَى أَهْلُ الْحَدِيثِ يَقُولُونَ: «قالَ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ» وَ ما قالَ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِباً وَ لَيْسَ قالَ رَجُلٌ هَذَا رَأْيٌ رَأَيْتُهُ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَقُولَ هَذَا قَوْلَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ وَ هُوَ كاذِبٌ!

Тарҷумаи гуфтор:

Валид ибни Маҳмуди Сачистонӣ моро хабар дод, гуфт: Шунидам Мансури Ҳошимии Хуросонӣ мефармояд: Ду гурӯҳ дини мардумро бар онон табоҳ карданд: Аҳли раъй ва аҳли ҳадис! Гуфтам: Аҳли раъйро донистаам, вале аҳли ҳадис читавр?! Фармуд: Онон аҳодисӣ дурӯғинро ривоят карданд, пиндоштанд ки саҳиҳ аст ва онро чузъе аз дин барсохтанд ва ҳеҷ гурӯҳе бар Худованд ва Паёмбараш чунонки аҳли ҳадис дурӯғ бастаанд дурӯғ набастааст, мегӯянд: <<Худованд ва Паёмбараш чунин гуфтанд>>, дар ҳоле ки Худованд ва Паёмбараш чунин нагуфтанд ва онон танҳо дурӯғ мегӯянд ва агар касе бигӯяд ин раъйе аст ки ба назари ман омада барои ӯ беҳтар аст аз онки бигӯяд ин сухани Худованд ва Паёмбари Ӯст, дар ҳоле ки дурӯғгӯст!

2. أَخْبَرَنَا هاشمُ بْنُ عُبيدِ الحُجَنْديّ قال: دَخَلَ على المنصورِ رجلٌ مِنْ أَهْلِ الحديثِ وَ قالَ لَهُ: إِنِّي أدينُ اللَّهَ بالحديثِ وَ إنَّ أَخِي يدينُ بالرَّأْيِ! قال: لا دينَ لَكُما! فَجَعَلَ الرَّجُلُ يَرْتَعِدُ، فقال: مَنْ دانَ اللَّهَ بِرَأْيِهِ فلا دينَ لَهُ وَ مَنْ دانَهُ بِروايَةٍ تُروى لَهُ فلا دينَ لَهُ وَ مَنْ دانَهُ بِسَماعِ مَنْ خَلِيفَتِهِ فِي الأَرْضِ فَقَدْ هُدِيَ إلى صِراطِ مُسْتَقِيمٍ! ثُمَّ قالَ: إِنَّ لِلَّهِ خَلِيفَةً فِي الأَرْضِ فَاعْرِفْهُ وَ اسْتَمْسِكْ بِحُجْرَتِهِ فَإِنَّهُ يَكْفِيكَ مِنْ رَأْيِكَ وَ رِوَايَتِكَ وَ إِنَّمَا تَعْرِفُهُ بِأَيَّةٍ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ كَمَا عَرَفْتَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ وَ قَدْ خابَ مَنْ افْتَرَى!

Тарҷумаи гуфтор:

Ҳошим бини Убайди Хучандӣ моро хабар дод, гуфт: Марде аз аҳли ҳадис ба хидмати Мансур расид ва арз кард: Ман Худоро

бар пояи ҳадис диндорӣ мекунам ва бародарам бар пояи раъй диндорӣ мекунад! Он ҳазрат фармуд: Дине барои шумо ду тан нест! Пас он мард шурӯъ ба ларзидан кард, он ҳазрат (ки чунин дид) фармуд: Ҳар кас Худоро бо раъйи худ диндорӣ кунад, дине барои ӯ нест ва ҳар кас ӯро бо ривояте ки барояш нақл мешавад диндорӣ кунад, дине барои ӯ нест ва ҳар кас ӯро бо шунидане аз халифаи ӯ дар замин диндорӣ кунад, ҳароина ба роҳи рост раҳнамун шудааст! Ситпас фармуд: Бегумон Худовандро дар замин халифае ҳаст, пас ӯро бишинос ва доманахро бигир; Чароки ӯ туро аз раъй ва ривоятат бениёз мекунад ва чуз ин нест ки ӯро бо ояте аз ҷониби Худованди баландмартаба мешиносӣ ҳамон гуна ки Муҳаммад салаллоҳу алайҳи ва олиҳи ва салламу роҳи ва нокӯм шуд ҳар кас ки дурӯғ баст!

3. أخبرنا ذاكِرُ بْنُ معروفٍ الخراسانيّ قال: سمعتُ المنصورَ يَقُولُ لِجَمَاعَةٍ مِنْ أَهْلِ الْحَدِيثِ: إِنَّ مَوَالِيَّ بَنِي أُمَّيَّةَ قَدْ أَفْسَدُوا عَلَيْكُمُ الْحَدِيثَ فَدَعُوهُ وَاقْبَلُوا عَلَى كِتَابِ اللَّهِ وَخَلِيفَتِهِ فِيكُمْ فَإِنَّهُمَا يَهْدِيَانِكُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ! أَلَا إِنِّي لَا أَقُولُ لَكُمْ حَسْبُكُمْ كِتَابَ اللَّهِ وَلَكِنْ أَقُولُ لَكُمْ حَسْبُكُمْ كِتَابُ اللَّهِ وَخَلِيفَتُهُ فِيكُمْ! قَالُوا: وَمَنْ خَلِيفَتُهُ فِينَا؟! قَالَ: الْمَهْدِيُّ!

Тарҷумаи гуфтор:

Зокир ибни Маъруфи Хуросонӣ моро хабар дод, гуфт: Шунидам Мансур хитоб ба гурӯҳе аз аҳли ҳадис мефармояд: Ҳамонро дӯстдорони бани Умая ҳадисро бар шумо хароб кардаанд, пас онро вогузored ва ба китоби Худованд ва халифааш дар миёнатон рӯй оваред; Чароки он ду шуморо ба роҳи рост раҳнамун хоҳанд шуд! Огоҳ бошед ки ман ба шумо намегӯям: Китоби Худованд шуморо бас аст, балки ба шумо мегӯям: Китоби Худованд ва халифааш дар миёнатон шуморо бас аст! Гуфтанд: Халифаи ӯ дар миёни мо кист? Фармуд: Маҳдӣ!

4. أخبرنا أبو إبراهيم السمرقنديّ قال: قلتُ للمنصور: إِنَّكَ تَنْهَى عَنِ الْحَدِيثِ وَقَدْ قَالَ اللَّهُ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ﴾ قال: أَيْمَ الْآيَةِ! قُلْتُ: ﴿وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ﴾، قال: مَنْ يُطِيعُ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَقَدْ أَطَاعَ الرَّسُولَ وَمَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ فَمَا لَهُؤَلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا؟! قُلْتُ: وَمَنْ أُولُو الْأَمْرِ مِنَّا؟ قال: رِجَالٌ وَلَاهُمْ اللَّهُ أَمَرَ هَذِهِ الْأُمَّةَ بَعْدَ الرَّسُولِ يُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ! قُلْتُ: مَنْ هُمْ؟ قال: لَا تَسْأَلُونِي عَمَّنْ مَضَى مِنْهُمْ وَلَكِنْ سَأَلُونِي عَمَّنْ بَقِيَ فَإِنَّ بَقِيَّةَ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ! قُلْتُ: وَمَنْ بَقِيَّةَ اللَّهِ؟ قال: الْمَهْدِيُّ فَإِذَا لَقَيْتُمُوهُ فَقُولُوا: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ!

Тарҷумаи гуфтор:

Абу Иброҳими Самарқандӣ моро хабар дод, гуфт: Ба Мансур арз кардам: Ту аз ҳадис боз медорӣ, дар ҳоле ки Худованд фармудааст: <<Эй касоне ки имон овардед! Худованд ва Паёмбарро итоъат кунед>> (Нисоъ/ 59)! Он ҳазрат фармуд: Оёро комил кун! Арз кардам: <<Ва волиёни амри аз шуморо>> (Нисоъ/ 59)! Фармуд: Ҳар кас волиёни арми аз шуморо итоъат кунад, Памёмбарро итоъат карда ва ҳар кас Паёмбарро итоъат кунад, Худовандро итоъат кардааст; Пас ин қавмро чи мешавад ки наздик нест суҳанеро дарёбанд?! Арз кардам: Волиёни амр аз мо киёнанд? Фармуд: Мардоне ҳастанд ки Худованд амри ин умматро пас аз Паёмбар ба онон супурдааст, аз Худованд ва Паёмбар итоъат мекунад! Гуфтам: Онон чи касоне ҳастанд? Фармуд: Аз ман дар бораи касоне аз онон ки даргузаштанд напурсед, вале дар бораи касе бипурсед ки боқӣ мондааст; Чароки боқӣ мондаи Худованд барои шумо беҳтар аст агар имон дошта бошед! Арз кардам: Боқӣ мондаи Худованд кист? Фармуд: Маҳдӣ, пас чун ўро мулоқот кардед бигўйед: Салом бар ту эй боқӣ мондаи Худованд!

5. أَخْبَرَنَا أَنَابُكَ بْنُ جَمَشِيدٍ السُّعْدِيُّ قَالَ: قَالَ لِي رَجُلٌ مِنَ السَّلَفِيَّةِ: مَا أَشَجَعَ صَاحِبِكُمْ يَا أَنَابُكَ! كَأَنَّ قَلْبَهُ قَطْعَةٌ مِنْ حَدِيدٍ! قُلْتُ: وَمَا عَلِمُكَ بِذَلِكَ؟! قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ قَوْلًا لَا يَنْجِرُ أَنْ يَقُولَهُ أَحَدٌ غَيْرُهُ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: لَا رَأْيَ وَلَا رَوَايَةَ وَلَكِنْ طَاعَةٌ لِأُولَى الْأَمْرِ وَالْمَهْدِيُّ مِنَ أُولَى الْأَمْرِ! قُلْتُ: فَهَلَّا رَدَدْتْ عَلَيْهِ؟! قَالَ: وَمَنْ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَرُدَّ عَلَيْهِ؟! إِنَّهُ الْمَنْصُورُ!

Тарҷумаи гуфтор:

Атобак ибни Чамшеди Суғдӣ моро хабар дод, гуфт: Марде аз салафиён ба ман гуфт: Чи андоза рафиконат шуҷоъ аст эй Атобак! Гӯё қалби ӯ поре аз оҳан аст! Гуфтам: Ту инро аз кучо донистӣ?! Гуфт: Аз ӯ шунидам чизе мегӯяд ки аҳаде ғайр аз ӯ чуръати гуфтанаширо надорад, шунидам ки мегӯяд: На раъйе аст ва на ривояте, балки итоъате аз улиламп аст ва Маҳдӣ аз улиламп аст! Гуфтам: Оё бар ӯ рад накардӣ?! Гуфта: Чи касе метавонад бар ӯ рад кунад?! Ў Мансур аст!

6. أَخْبَرَنَا هَاشِمُ بْنُ عُيَيْدٍ قَالَ: سَمِعْتُ عَبْدًا صَالِحًا يَقُولُ: لَا يَصْلُحُ بَالُ النَّاسِ حَتَّى يُعْرَضُوا عَنْ آرَائِهِمْ وَرَوَايَاتِهِمْ مُقْبِلِينَ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ وَخَلِيفَتِهِ فِيهِمْ وَإِنْ أَقْبَحَ مَا يَكُونُ أَنْ أَقُولَ لِأَحَدِكُمْ الْحَقُّ

فَيَقُولُ: هَذَا خِلَافٌ رَأَى زَيْدٌ أَوْ خِلَافٌ رَوَايَةَ عَمْرٍو! ثُمَّ قَلَبَ كَفَيْهِ عَلَى مَا قَالَ وَقَالَ: هَذَا سَبِيلُ الرَّشَادِ وَلَكِنْ مَنْ يَقْبَلُ هَذَا!؟

Тарҷумаи гуфтор:

Ҳошим ибни Убайд моро хабар дод, гуфт: Шунидам абдӣ солеҳ (яъне Мансур) мефармояд: Вазъи мардум сомон намеёбад то он гоҳ ки аз ороъ ва ривоёти худ рӯй бигиранд ва ба китоби Худованд ва халифаи ӯ дар миёнашон рӯй оваранд ва ҳароина зишттарин чизе ки воқеъ мешавад он аст ки ба яке аз шумо ҳаққро бигӯям пас бигӯяд: Ин бар хилофи раъи Зайд ё бар хилофи ривояти Амр аст! Сипас он ҳазрат дасти худро бар рӯи гуфтори худ баргардонд (яъне аз рӯи ноумедӣ ё истибъод онро ба ҳаракат даровард) ва фармуд: Ин роҳи рушд аст, вале чи касе инро мепазирад?!

7. أَخْبَرَنَا ذَاكِرُ بْنُ مَعْرُوفٍ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى الْمَنْصُورِ فِي بَيْتِهِ فَوَجَدْتُهُ يَضْحَكُ! فَقُلْتُ: أَضْحَكَكَ اللَّهُ سِتِّكَ وَمَا أَضْحَكَكَ؟ قَالَ: نَظَرْتُ فِي كِتَابٍ فِي رِجَالِ الْحَدِيثِ فَأَضْحَكَنِي! فَلَانُ قَالَ: فَلَانُ صَدُوقٌ وَفَلَانُ قَالَ: فَلَانُ كَذَابٌ! هَلْ يَدِينُ بِهَذَا إِلَّا قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ؟! ثُمَّ قَامَ إِلَى الصَّحْنِ وَقَالَ: مَا بَنَى اللَّهُ دِينَهُ عَلَى ظَنٍّ بَعْضِكُمْ بِبَعْضٍ وَإِنَّمَا بَنَاهُ عَلَى الْيَقِينِ وَهُوَ كِتَابٌ أَنْزَلَهُ مِنَ السَّمَاءِ وَخَلِيفَةٌ جَعَلَهُ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ تَمَسَّكَ بِهَذَيْنِ الثَّقَلَيْنِ فَإِنَّمَا تَمَسَّكَ بِحَبْلِ مَتِينٍ وَمَنْ تَرَكَهُمَا وَتَمَسَّكَ بِشَيْءٍ مِنْ هَذِهِ الْأَحَادِيثِ فَإِنَّمَا تَمَسَّكَ بِحَبْلِ كَعْبَلِ الْعَنْكَبُوتِ! قُلْتُ: إِنَّ أَهْلَ الْحَدِيثِ يُزْعَمُونَ أَنَّهُ إِذَا صَحَّ إِسْنَادُهُ عِنْدَهُمْ فَهُوَ يَقِينٌ! قَالَ: إِنَّ أَهْلَ الْحَدِيثِ لَا يَعْقِلُونَ!

Тарҷумаи гуфтор:

Зокир ибни Маъруф моро хабар дод, гуфт: Ба хидмати Мансур дар хонаи он ҳазрат расидам, пас ӯро дар ҳоле ёфтам ки хандае бар лаб дорад! Арз кардам: Худованд лабатонро ҳамеша хандон гардонад, чи чизе шумморо ба ханда андохтааст? Фармуд: Ба китобе дар бораи ричоли ҳадис назар мекардам, пас манро ба ханда андохт! Фалонӣ гуфи ки фалонӣ садук аст ва фалонӣ гуфт ки фалонӣ каззоб! Оё бар пояи ин чуз гурӯҳе ки таъаққул намекунанд диндорӣ мекунанд?! Сипас ба сӯй ҳаёт бархост ва фармуд: Худованд дини худро бар занни бархӣ аз шумо дар бораи бархӣ дигар бино накарда, балки танҳо бар яқин бино карда ва он ҳамон китобе аст ки аз осмон фуру фиристода ва халифае аст ки дар замин қарор додааст: Пас ҳар кас ба ин ду сақалайн чанг дар занад, ҳароина ба ресмонӣ устувор чанг

дар зада ва ҳар кас он дуру вогузорад ва ба чизе аз ин аҳодис
чанг дар занад, ҳароина ба ресмоне чун ресмони анкабут чанг
дар задааст! Арз кардам: Аҳли ҳадис гумон мекунанд ки он,
ҳаргоҳ санадаш назди онон саҳиҳ бошад, муҷиби яқин аст!
Фармуд: Аҳли ҳадис таъаққул намекунанд!

8. أخبرنا أحمدُ بنُ عبدِ الرَّحْمَنِ الطَّالِقَانِيُّ قال: كنتُ جالساً عندَ العالمِ فَأَقْبَلَ عَلَيَّ بِوَجْهِهِ وقال:
يا أبا زكريّا! مَنْ تَمَسَّكَ بِرِوَايَةِ فَكَأَنَّمَا سَقَطَ مِنْ شَاهِقِ عَاشٍ أَوْ هَلَكَ! فَتَغَيَّرَ لَوْنِي فَلَمَّا رَأَى ذَلِكَ
مِنِّي قَالَ: لَعَلَّكَ تَظُنُّ أَنِّي أُرِيدُ أَنْ أُعْطَلَ سَنَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! لا وَاللَّهِ وَلَكِنَّ
النَّاسَ مُتَّعُوا بِهَا -يعني الرِّوَايَةَ- حتَّى طالَ عَلَيْهِمُ الأَمَدُ فزادُوا فيها وَ نَقَضُوا وَ خَلَطُوا بِالْكَذِبِ وَ
بَدَّلُوا تَبْدِيلًا حتَّى اخْتَلَفَتْ أَلْفَاظُهَا وَ انْقَلَبَتْ مَعَانِيهَا وَ اشْتَبَهَ حَقُّهَا وَ باطلُهَا وَ ناسخُهَا وَ مَنْسوخُهَا وَ
مُحْكَمُهَا وَ مُتَشَابَهُهَا وَ تَعَدَّرَ التَّمْيِيزُ بَيْنَهُمَا كَمَا يَتَعَدَّرُ بَيْنَ المَاءِ وَ اللَّبَنِ المَغْشُوشِ! فَتَرَى الرَّجُلَ مِنْهُمْ
يَتَشَبَّثُ بِرِوَايَةٍ يَحْسَبُهَا صَحِيحَةً لِيَكْفَرَ بِاللَّهِ وَ يَصِفَهُ بِمَا لا يَلِيقُ بِذاتِهِ وَ تَرَى الرَّجُلَ مِنْهُمْ يَتَشَبَّثُ
بِرِوَايَةٍ يَحْسَبُهَا صَحِيحَةً لِيَتَحَاكَمَ إِلَى الطَّاعُونَ وَ يَتَّبِعَ كُلَّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَ تَرَى الرَّجُلَ مِنْهُمْ يَتَشَبَّثُ
بِرِوَايَةٍ يَحْسَبُهَا صَحِيحَةً لِيُفْسِدَ فِي الأَرْضِ وَ يَسْفِكَ الدَّمَاءَ وَ تَرَى الرَّجُلَ مِنْهُمْ يَتَشَبَّثُ بِرِوَايَةٍ يَحْسَبُهَا
صَحِيحَةً لِيُرْفَعَ رَجَالاً وَ يَضَعَ آخَرِينَ وَ تَرَى الرَّجُلَ مِنْهُمْ يَتَشَبَّثُ بِرِوَايَةٍ يَحْسَبُهَا صَحِيحَةً لِيُحِلَّ حَرَامَ
اللَّهِ وَ يُحَرِّمَ حَلَالَهُ وَ هُمْ يَحْسَبُونَ فِي كُلِّ ذَلِكَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ وَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَيْسُوا عَلَى شَيْءٍ
فَيَضْبِحُونَ مِنَ الأَخْسَرِينَ! فَأَرَدْتُ أَنْ أَصْرِفَهُمْ عَمَّا ضَرَّهُ أَكْثَرَ مِنْ نَفْعِهِ إِلَى ما يَنْفَعُهُمْ وَ لا يَضُرُّهُمْ وَ
أُخْلِصَ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي أَكْمَلَ اللَّهُ لَهُمْ وَ إِنَّهُمْ إِنْ يَتَّبِعُونِي أَسْأَلُكُمْ بِهِمْ مَنَاجِحَ الرَّسُولِ وَ أَهْدِيَهُمْ سُنَّتَهُ
بِالْحَقِّ ثُمَّ لا يَجِدُونِي كاذِباً وَ لا كُتُوماً!

Тарҷумаи гуфтор:

Аҳмад ибни Абдуррахмони Толиқонӣ моро хабар дод, гуфт:
Назди олим (яъне Мансур) нишаста будам, пас рӯи худро
ба тарафи ман баргардонд ва фармуд: Эй Або Закариё! Ҳар
кас ба ривоёте тамассук чӯяд чунон аст ки аз баландӣ партоб
шавад, зинда бимонад ё бимирад! Пас ранги ман дигаргун
шуд, пас чун ин ҳолро дар ман мушоҳида кард фармуд:
Шояд ту мепиндорӣ ки ман меҳоҳам суннати Расули Худо
салаллоҳу алайҳи ва олиҳи ва салломаро таътил кунам! На
ба Худо савганд, вале мардум аз он –яъне ривоят– бархурдор
шуданд то он гоҳ ки муддат бар онон тӯлонӣ шуд, пас бар
он афзуданд ва аз он костанд ва онро ба дурӯғ омехтанд ва
бисёр дигаргун сохтанд, то ҷоие ки алфози он мухталиф ва
маъонии он мунқалиб ва ҳаққу ботил ва носиху мансӯх ва
муҳкаму муташобаҳи он муштаба шуда ва ҷудо кардани он ду
аз ҳам мутаъаззир гардид ҳамон гуна ки ҷудо кардари он аз

шире ки ба он мамзуч шуда бошад мутаъаззир аст! Пас марде аз ононро мебинӣ ки ривоятреро дастовез қарор медиҳад дар ҳоле ки онро саҳиҳ мепиндорад то ба Худованд куфр варзад ва ӯро гунае тавсиф кунад ки лойиқи зоти ӯ нест ва марде аз ононро мебинӣ ки ривоятро дастовез қарор медиҳад дар ҳоле ки онро саҳиҳ мепиндорад то ба тоғут ҳукумат барад ва аз ҳар ҷаббори саркаше пайравӣ намояд ва марде аз ононро мебинӣ ки ривоятро дастовез қарор медиҳад дар ҳоле ки онро саҳиҳ мепиндорад то дар замин фасод ангезад ва хунҳо бирезад ва марде аз ононро мебинӣ ки ривоятро дастовез қарор медиҳад дар ҳоле ки онро саҳиҳ мепиндорад то касонеро боло барад ва касонӣ дигарро поён оварад ва марде аз ононро мебинӣ ки ривоятро дастовез қарор медиҳад дар ҳоле ки онро саҳиҳ мепиндорад то ҳароми Худоро ҳалол ва ҳалоли ӯро ҳаром гардонад, дар ҳоле ки онон дар ҳамаи ин маворид гумном мебароянд ки бар чизе ҳастанд ва касоне ҷуз онон бар чизе нестанд, пас аз зиёнқортаринҳо мегарданд! Пас хостам ононро аз чизе ки зиёнаш аз судаш бештар аст ба чизе баргардонам ки ба онон суд мерасонад ва зиён намерасонад ва динашон ки Худованд барояшон комил сохтастро барояшон холис гардонам ва агар онон аз ман пайравӣ кунанд, ононро ба рӯшаниҳои Паёмбар раҳсипор месозам ва ба суннатҳои ӯ раҳнамун мешавам, он гоҳ манро на дурӯғгӯ хоҳанд ёфт ва на пинҳон кунанд!

9. أخبرنا عبدُ الله بنُ محمّدٍ البلخيّ قال: قال رجلٌ للمنصور: ما أرايَ إلا ناجياً و ما أرى فلاناً إلا من الهالكين! قال: هذا رجلٌ مغرورٌ و ما أدراك به؟! قال: لأنّي أخذتُ بالروايةِ و إنّ فلاناً يأخذُ بالرأي! قال: دَعِ رَوايتَكَ كما ودَعَتِ رأيَكَ فَإِنَّهُمَا ظَلَمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ لا تَدْرِي أَيُّهُمَا أَشَدُّ ظَلَمَةً و مَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللهُ لَهُ نوراً فما لَهُ مِنْ نورٍ! فَبَكَى الرَّجُلُ لَمَّا سَمِعَ هذا حَتَّى ابْتَلَتْ لِحْيَتَهُ ثُمَّ قال: ماذا أفعلُ إِذَنْ؟! قال: أَتَعْرِفُ خَلِيفَةَ اللهِ في الأَرْضِ؟ قال الرَّجُلُ: لا! قال: فَاعْرِفْهُ و اسْتَمْسِكْ بِما سَمِعْتَهُ مِنْهُ بِهَذَيْنِ الأذُنَيْنِ - وَ أَخَذَ بِأُذُنَيْهِ- أو حَدَّثَكَ عَنْهُ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِهِ و هُوَ حَيٌّ فَإِنَّ الحَيَّ يَكادُ أَنْ لا يُكذِبَ عَلَيْهِ و لو كَذَبَ عَلَيْهِ لَرَدَّهُ و هُوَ يَبِينُ لِأهلِ زَمَانِهِ الشَّاهِدِ مِنْهُمْ و الغائبِ حَتَّى إِذا هَلَكَ يَرِجِعُ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِ إِلى خَلِيفَتِهِ فِيهِمْ فَيَسْمَعُونَ مِنْهُ و يَرَوْنَ عَنْهُ و لا يَقْفُونَ عَلَى هَالِكٍ و لا يَنْقَلِبُونَ إِليه و لا يَقُولُونَ إِنّا وَجَدنا أَبائنا على أُمَّةٍ و إِنّا على آثارِهِمْ مُقْتَدُونَ فَإِنَّ اللهَ قَدْ جَعَلَ لَهُمْ مِثْلَ ما جَعَلَ لِأَبائِهِمْ كِتَاباً مُبِيناً و خَلِيفَةً رَاشِداً و أَمْرَهُمْ بِمِثْلِ ما كانوا يُؤْمَرُونَ! فَمَنْ أَخَذَ عَنْ خَلِيفَةِ اللهِ و رَسولِهِ فَقَدْ أَخَذَ عَنِ اللهِ و رَسولِهِ و مَنْ أَخَذَ عَنْ هَؤُلَاءِ الرُّواةِ وَكَلَّ إِليهِمْ و اتى لَهُمُ التَّنَافُسُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ!

Тарҷумаи гуфтор:

Абдуллоҳ ибни Муҳаммади Балхӣ моро хабар дод, гуфт: Марде ба Мансур гуфт: Худро чуз начот ёфта ва фалониरो чуз аз ҳалокат шавандагон намебинам! Он ҳазрат фармуд: Ин мардӣ мағрур аст! Чи чизе туро аз он огоҳ кард?! Гуфт: Барои инки ман ба ривоят ахз мекунам ва фалонӣ ба раъй ахз мекунад! Он ҳазрат фармуд: ривоятро вогузор ҳамон тавр ки раъйатро вогузоштӣ; Зеро он ду торикиҳое ҳастанд ки бархӣ бар рӯй бархӣ дигаранд ва намедонӣ кадом як аз дигарӣ ториктар аст ва ҳар кас ки Худованд барои ӯ нуре қарор надихад барои ӯ нуре нест! Пас он мард чун ин суханро шунид ба гирия офтод то ҷоёе ки риши ӯ тар шуд, сипас арз кард: Бо ин ҳисоб чи кунам?! Он ҳазрат фармуд: Оё халифаи Худованд дар заминро мешиносӣ? Мард гуфт: На! Он ҳазрат фармуд: Пас ӯро бишинос ва ба чизе чанг бизан ки бо ин ду гӯш –ва гӯши ӯро гирифт– аз ӯ шунидӣ ё яке аз ёронаш дар ҳоле ки ӯ зинда аст аз ӯ бароят ҳадис кард; Зеро бар зинда наздик аст ки дурӯғ баста нашавад ва агар барои ӯ дурӯғ баста шавад онро рад менамояд ва ӯ барои аҳли замони худ чи шоҳидони онҳо ва чи ғойибонашон табйин мекунад, то ҳангоме ки аз дунё биравад, пас касоне ки пас аз ӯ ҳастанд ба халифаи ӯ дар миёнашон рӯчуъ мекунанд, пас аз ӯ мешунаванд ва аз ӯ ривоят мекунанд ва бар касе ки аз дунё рафт таваққуф намекунанд ва ба сӯй ӯ боз намегарданд ва намегӯянд ки мо падарони худро бар ойине ёфтем ва мо дар пайи онон равонем; Зеро Худованд барои онон монанди чизеро қарор додааст ки барои падаронашон қарор дод; Китобӣ рӯшанга ва халифаи раҳёфта ва ононро ба ҳамон чизе амр кардааст ки онҳо бадон маъмур буданд! Пас ҳар кас аз халифаи Худованд ва Паёмбараш ахз кунад, аз Худованд ва Паёмбараш ахз карда ва ҳар кас аз ин ровиён ахз кунад, ба онон вогузошта мешавад ва чигуна аз ҷоёи дур метавонанд (ба ҳақ) дастрасӣ пайдо кунанд?!

10. أخبرنا صالح بن محمد السيزوري قال: كنا عند العبد الصالح في مسجد و كان معنا رجال من السلف فاقبل عليهم وقال: إن الله قد أحدث لكم ذكراً فاتبعوه ولا تتبعوا السلف فإن السلف لم يتبعوا السلف ولكن اتبعوا ذكركم وإن من وقف على سلف ولم يتبع ما أحدث الله له من ذكر فقد قطع ما أمر الله به أن يوصل وصل عن سبيله أولئك ينادون من مكان بعيد! قال رجل من

السَّلَفِيَّةِ: أَلَيْسَ كُلُّ مُحَدَّثٍ بِدْعَةٍ؟! فَالْتَفَتَ إِلَيْهِ وَقَالَ: الْبِدْعَةُ مَا أَحَدَّثَ النَّاسُ فِي الدِّينِ وَالدُّكْرُ مَا أَحَدَّثَ اللَّهُ ثُمَّ قَرَأَ: ﴿مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ﴾! قَالَ الرَّجُلُ: وَمَا ذِكْرٌ مُحَدَّثٌ؟! قَالَ: إِمَامٌ يُحَدِّثُهُ اللَّهُ فِي كُلِّ قَرْنٍ يَهْدِي بِأَمْرِهِ لِئُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيُحَقِّقَ الْقَوْلَ عَلَى الْكَافِرِينَ! قَالَ الرَّجُلُ: مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْقُرُونِ الثَّلَاثَةِ إِنَّ هَذَا إِلَّا بِدْعَةٌ! قَالَ: وَيَحْكُ أَتَابِي إِلَّا أَنْ تُضَاهِيَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا؟! قَالُوا: ﴿مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ﴾! وَاللَّهِ مَا كُنْتُ أَظُنُّ أَنَّ مُسْلِمًا يَقُولُ بِهَذَا حَتَّى سَمِعْتُكُمْ تَقُولُونَ بِهِ يَا مَعْشَرَ السَّلَفِيَّةِ!

Тарҷумаи гуфтор:

Солеҳ ибни Муҳаммади Сабзаворӣ моро хубар до, гуфт: Назди абди солеҳ дар масҷиде будим ва ба ҳамроҳи мо мардоне аз салафия буданд, пас он ҳазрат ба онон рӯй намуд ва фармуд: Ҳароина Худованд барои шумо зикрӣ тоза кардааст; Пас аз он табаъият кунед ва аз салаф табаъият накунад; Чароки салаф аз салаф табаъият накарданд, балки аз зикрашон табаъият карданд ва ҳароина касе ки бар салаф таваққуф кунад ва аз зикре ки Худованд барои ӯ тоза кардааст табаъият накунад, чизе ки Худованд ба он амр кардааст то пайваста нигоҳ дошта шавадро бурида ва аз ӯ гумроҳ шудааст; Онон касоне ҳастанд ки аз ҷойи дур нидо дода мешаванд! Марде аз салафия гуфт: Оё на ин аст ки ҳар чи тоза шуда бидъат аст?! Пас он ҳазрат ба ӯ тавачҷуҳ кард ва фармуд: Бидъат чизе аст ки мардум дар дин тоза кардаанд ва зикр чизе аст ки Худованд тоза кардааст; Сипас ин ояро хонд ки мефармояд: <<Ононро ҳеҷ зикрӣ тоза шуда аз ҷониби Парвардигорашон намеояд магар инки онро мешунаванд ва ба бозӣ мегиранд>> (Анбиё/ 2)! Он мард гуфт: Зикри тоза шуда кадом аст?! Фармуд: Имоме ки Худованд дар ҳар қарне тоза мекунад ки ба амри ӯ роҳ менамояд то ҳар кас ки зиндастро бим диҳад ва суханро бар кофирон рост гардонад! Он мард гуфт: Инро дар қуруни нахустин нашунидем, ин чизе ҷуз бидъат нест! Он ҳазрат фармуд: Вой бар ту! Оё ибод дорӣ ҷуз аз инки монанди касоне сухан бигӯӣ ки кофир шудаанд?! Гуфтанд: <<Инро дар киши гузаштагон нашунидем, ин чизе ҷуз сохтагӣ нест>> (Сод/ 7)! Ба Худо савганд гумон намекардам ки мусалмоне ин суханро бигӯяд то он гоҳ ки шунидам шумо онро мегӯед эй гурӯҳи салафия!

11. أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ حَبِيبٍ الطَّبْرِيُّ قَالَ: سَمِعْتُ الْمَنْصُورَ يَقُولُ: إِنَّ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّأْيَ إِنَّمَا

يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَإِنَّ الْمُحَدِّثِينَ يَقْدِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ وَإِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ! قُلْتُ: وَ مَا هُدَىٰ اللَّهُ؟! قَالَ: إِمَامٌ يَهْدِي بِاللَّهِ إِلَىٰ كِتَابِ اللَّهِ وَ سُنَّةِ نَبِيِّهِ وَ يَحْكُمُ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ! قُلْتُ: لَا يَقْبَلُ النَّاسُ مِنْكَ هَذَا جُعِلْتُ فِدَاكَ وَ لَوْ قَبِلُوا مِنْكَ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَ لَكِنْ لَا يَفْعَلُونَ! قَالَ: دَعَهُمْ يَا بَنَ حَبِيبٍ! فَإِنَّهُمْ سَوْفَ يَأْتِيهِمْ رَجُلٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ فَيَعْرِضُهُمْ عَلَى السَّيْفِ حَتَّى يَقْبَلُوهُ! أَلَا إِنَّهُ لَا يُعْطِيهِمْ إِلَّا السَّيْفَ وَ لَا يَأْخُذُ مِنْهُمْ إِلَّا السَّيْفَ وَ الْمَوْتُ تَحْتَ ظِلِّ السَّيْفِ!

Тарҷумаи гуфтор:

Абдуллоҳ ибни Ҳабиби Табарӣ моро хабар дод, гуфт: Шунидам Мансур мефармояд: Ҳароина касоне ки аз раъй табаъият мекунанд чуз ин нест ки аз аҳвоъи худ табаъият мекунанд ва ҳароина муҳаддисон дар ғиёб аз ҷойи дур нисбат медиҳанд ва ҳароина ҳидоят ҳидояти Худованд аст! Арз кардам: Ҳидояти Худованд кадом аст?! Фармуд: Имоме ки ба амри Худованд ба сӯй китоби Худованд ва суннати Паёбараш ҳидоят мекунад ва миёни мардум дар бораи чизе ки дар бораи он ихтилоф доранд ҳукм мефармояд! Арз крадам: Мардум инро аз ту намепазиранд фидоят шавам, дар ҳоле ки агар аз ту мепазирuftанд аз болои худ ва аз зери поҳошон меҳӯрданд, вале ин корро намекунанд! Фармуд: Ононро воғузур эй писари Ҳабиб; Зеро ба зудӣ марде ба суроғашон меояд ки аз ман аст ва ман аз ӯ ҳастам, пас ононро бар шамшер ҳавола мекунад то инки онро бипазиранд! Огоҳ бош ки ӯ ба онон чуз шамшер намедиҳад ва аз онон чуз шамшер намегирад, дар ҳоле ки марг зери сояи шамшер аст!

12. أخبرنا يونس بن عبد الله الختلائي قال: سمعت المنصور يقول: رجم الله أصحاب محمد صلى الله عليه وآله وسلم: كانوا يمتنعون من كتابة الحديث و كان أخذهم يعيد إلى أحاديث مكتوبة فيأخذها و يقذفها في الثور و لو كان لي أمرٌ لسرت بسيرتهم! قلت: جعلت فداك، هل أكنتم هذا؟ قال: لا، بل نادى به بين ظهرانيهم لعلهم يتذكرون!

Тарҷумаи гуфтор:

Юнус ибни Абдуллоҳи Хатлонӣ моро хабар дод, гуфт: Шунидам Мансур мефармояд: Худованд асҳоби Муҳаммад салаллоҳу алайҳи ва олиҳи ва салламро раҳмат кунад! Аз навиштани ҳадис боз медоштанд ва ҳар як аз онон ба суроғи аҳодиси навишта шуда мерафт, пас онҳоро мегирифт ва ба

Халифаи Худованд дар замин; Зарурати халифаи Худованд дар замин/ Ривоёти расида аз халифаи Худованд дар замин

даруни танӯр меандоخت ва агар барои ман тавоне пайдо шавад ба сираи онон амал мекунам! Арз кардам: Фидоят шавам, оё инро (аз мардум) пинҳон нигоҳ дорам? Фармуд: На, балки миёни онон нидо бидех, бошад ки мутазаккир шаванд!

Бо наҳзати
«Бозгашт ба Ислому»
ошно шавед.

Литфаи масаб
бала

Сайфаи фебл
пайгоҳ

Сайфаи гулсало
пайгоҳ

Сайфаи канал
телеграм пайгоҳ

* Лутфан бар рӯй линки мавриди назари худ клик кунед.

Пойгоҳи иттилоърасони дафтари хифз ва нашри осори Мансури Ҳошимии Хуросонӣ хафизаҳуллоҳ таъоло